

Rozhodčí řízení

Rozhodovací praxe Nejvyššího soudu České republiky

Neplatnost rozhodčí smlouvy

- **Usnesení ze dne 11. 5. 2011, sp. zn. 31 Cdo 1945/2010**
 - publikováno pod č. 121/2011 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek
 - **Neobsahuje-li rozhodčí smlouva přímé určení rozhodce ad hoc, resp. konkrétní způsob jeho určení, a odkazuje-li na „rozhodčí řád“ vydaný právníkou osobou, která není stálým rozhodčím soudem zřízeným na základě zákona, je taková rozhodčí smlouva neplatná podle § 39 obč. zák.**
- **Rozsudek ze dne 28.11.2013, sp. zn. 23 Cdo 1112/2013**
 - Publikováno pod č. 35/2014 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek
 - **Rozhodčí smlouva, uzavřená do 31. 3. 2012, která pro řešení sporů mezi účastníky určuje jediného rozhodce, jenž bude jmenován předsedou dozorčí rady právnické osoby, která není stálým rozhodčím soudem zřízeným na základě zákona, je podle ustanovení § 39 obč. zák. neplatná.**
- **Usnesení ze dne 18.3.2014, sp. zn. 21 Cdo 174/2014**
 - Publikováno pod č. 53/2014 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek
 - **Neobsahuje-li rozhodčí doložka přímé určení rozhodce ad hoc a odkazuje-li pouze na seznam rozhodců vedený a „rozhodčí řád“ vydaný fyzickou osobou (rozhodcem), je (jako celek) neplatná podle § 39 obč. zák. pro rozpor se zákonem. Rozhodčí nález vydaný rozhodcem určeným na základě takovéto absolutně neplatné rozhodčí doložky není způsobilým exekučním titulem, neboť rozhodce neměl k jeho vydání pravomoc.**
- **Rozsudek ze dne 29.4.2014, sp. zn. 23 Cdo 3697/2013**
 - Základním předpokladem platnosti rozhodčí doložky je stanovení transparentních a jednoznačných pravidel pro určení osoby rozhodce, který bude v rozhodčím řízení rozhodovat. Bylo-li v rozhodčí doložce sjednáno, že rozhodce pro řešení sporu bude jmenován statutárním orgánem třetí osoby (právnické osoby, která není stálým rozhodčím soudem) ze seznamu advokátů vedených Českou advokátní komorou (ČAK) a statutárním orgánem byl rozhodcem určen společník této právnické osoby, který byl též veden v seznamu advokátů, nebyl tak rozhodcem určen náhodně vybraný advokát z příslušného seznamu, a proto na něho nelze pohlížet jako na nestranného rozhodce v dané věci, což způsobuje neplatnost rozhodčí doložky (§ 39 obč. zák. od 1. 1. 2014 jde o ust. § 580 NOZ).
- **Usnesení ze dne 16.7.2014, sp. zn. 30 Cdo 2401/2014**
 - Nemá-li spotřebitel žádnou možnost v procesu uzavírání rozhodčí smlouvy či doložky podílet se určitým způsobem na tvorbě jejího obsahu, neboť celá smluvní situace je postavena kategoricky na závěru, že je zde pro spotřebitele – pokud chce dosáhnout poskytnutí určité půjčky, resp. úvěru - pouze jediná možnost, a to zcela a bezvýhradně akceptovat návrh na uzavření rozhodčí smlouvy (doložky) učiněný podnikatelem, tedy včetně podnikatelem určeného (určených) rozhodce (rozhodců), pak nelze mít za to, že za takové situace byly naplněny podmínky pro ochranu spotřebitele coby (presumované) slabší smluvní strany. Ve skutečnosti by se totiž jednalo o podnikatelem předem nastavená kritéria vůči spotřebiteli, zde

i v otázce určení konkrétních jmen rozhodců, bez jakékoli možnosti spotřebitele spolupodílet se na obsahu takové rozhodčí smlouvy či doložky. Co do důsledku by se tak jednalo o stav obdobný formulářovým smlouvám. Soudy v těchto situacích proto musejí pečlivě posuzovat, zda takové rozhodčí doložky nejsou neplatné pro jednání přičící se dobrým mravům.

Rozhodčí nález jakožto exekuční titul

- **Usnesení ze dne 31.8.2010, sp. zn. 20 Cdo 3284/2008**
- Publikováno pod č. 83/2011 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek
- **Není-li uzavřena rozhodčí smlouva, není vydaný rozhodčí nález způsobilým exekučním titulem bez zřetele k tomu, že povinný v rozhodčím řízení neexistenci rozhodčí smlouvy nenamítl.**

- **Usnesení ze dne 10.7.2013, sp. zn. 31 Cdo 958/2012**
- Publikováno pod č. 92/2013 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek
- **Byl-li rozhodce určen odkazem na „rozhodčí řád“ vydaný právníkem osobou, která není stálým rozhodčím soudem zřízeným na základě zákona, pak rozhodčí nález není způsobilým exekučním titulem ve smyslu § 40 odst. 1 písm. c) exekučního řádu, podle něhož by mohla být nařízena exekuce, jelikož rozhodce určený na základě absolutně neplatné rozhodčí doložky (§ 39 obč. zák.) neměl k vydání rozhodčího nálezu podle zákona o rozhodčím řízení pravomoc. Byla-li již exekuce v takovém případě přesto nařízena a zjistí-li soud (dodatečně) nedostatek pravomoci orgánu, který exekuční titul vydal, je třeba exekuci v každém jejím stádiu pro nepřipustnost podle § 268 odst. 1 písm. h) o. s. ř. zastavit.**

Řízení o zrušení rozhodčího nálezu

- **Rozsudek ze dne 9.5.2012, sp. zn. 23 Cdo 3728/2011**
- Publikováno pod č. 100/2012 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek
- **Ustanovení § 32 zákona č. 216/1994 Sb. ve znění před novelou provedenou zákonem č. 19/2012 Sb. je významné jen z hlediska posouzení včasnosti podání samotného návrhu na zrušení rozhodčího nálezu. Nemůže představovat omezení procesních práv žalobce doplňovat rozhodující skutečnosti obsahující další důvody zrušení rozhodčího nálezu podle ustanovení § 31 citovaného zákona v průběhu řízení. Omezení práva je doplňovat mohou představovat pouze zákonné procesní limity podle občanského soudního řádu (např. koncentrace řízení).**

- **Rozsudek ze dne 27.3.2013, sp. zn. 23 Cdo 2406/2011**
- Publikováno pod č. 68/2013 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek
- **Námítka neplatnosti rozhodčí smlouvy včas uplatněná v rozhodčím řízení má za důsledek, že z hlediska ustanovení § 33 zákona o rozhodčím řízení se tato námitka vztahuje i na jiné důvody neplatnosti rozhodčí smlouvy, než které byly případně v této námitce skutkově popsány.**

- **Usnesení ze dne 24.7.2013, sp. zn. 33 Cdo 2975/2012**
- **Smlouva o postoupení pohledávek je způsobilá mít za následek přechod nebo převod práva nebo povinnosti ve smyslu ustanovení § 107a o. s. ř. i v řízení o zrušení rozhodčího nálezu, z něhož plynoucí práva byla postoupena právě na základě této smlouvy o postoupení pohledávek. Rozhodnutí o návrhu na zrušení rozhodčího nálezu totiž ovlivní, zda se postupník bude moci domáhat svých práv z rozhodčího nálezu či nikoli.**

- **Usnesení ze dne 30.9.2013, sp. zn. 23 Cdo 1034/2012**
- Publikováno pod č. 24/2014 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek
- **Dohodly-li si subjekty se sídlem v České republice, že jejich případný spor bude rozhodovat Mezinárodní rozhodčí soud při Mezinárodní obchodní komoře v Paříži s místem konání rozhodčího řízení ve Vídni v Rakousku, rozhodčí nález v takovém řízení vydaný není tuzemským rozhodčím nálezem a není tak dána pravomoc českých soudů pro řízení o jeho zrušení podle zákona č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů. Na uvedeném nic nemění, že podle dohody stran se ústní jednání v rámci rozhodčího řízení konalo v Praze.**
- **Rozsudek ze dne 9.5.2012, sp. zn. 23 Cdo 3728/2011**
- Publikováno pod č. 100/2012 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek
- **Ustanovení § 32 zákona č. 216/1994 Sb. ve znění před novelou provedenou zákonem č. 19/2012 Sb. je významné jen z hlediska posouzení včasnosti podání samotného návrhu na zrušení rozhodčího nálezu. Nemůže představovat omezení procesních práv žalobce doplňovat rozhodující skutečnosti obsahující další důvody zrušení rozhodčího nálezu podle ustanovení § 31 citovaného zákona v průběhu řízení. Omezení práva je doplňovat mohou představovat pouze zákonné procesní limity podle občanského soudního řádu (např. koncentrace řízení).**
- **Rozsudek ze dne 25.3.2014, sp. zn. 23 Cdo 3958/2013**
- Publikováno pod č. 54/2014 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek
- **Rozhodčí doložka uzavřená pouze mezi dlužníkem a věřitelem, která je sepsaná ve smlouvě, jejíž součástí je i ručitelské prohlášení, se nevztahuje na právní vztah mezi věřitelem a ručitelem.**
- **Usnesení ze dne 2.7.2015, sp. zn. 23 Cdo 297/2015**
- Publikováno pod č. 13/2016 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek
- **Námítka neplatnosti rozhodčí smlouvy uplatněná právnickou osobou sice při prvním úkonu v rozhodčím řízení, avšak po uplynutí lhůty podle § 33 zákona o rozhodčím řízení, není včasná, i když se tento účastník nedozvěděl o obsahu výzvy k vyjádření doručené náhradním způsobem.**
- **Usnesení ze dne 30.9.2015, sp. zn. 23 Cdo 4460/2014**
- Publikováno pod č. 77/2016 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek
- **Nejde o překážku věci rozhodnuté, jestliže o stejné věci, týkající se stejného předmětu řízení a týchž osob, bylo již rozhodnuto rozhodčím nálezem vydaným rozhodcem, jenž neměl k vydání takového rozhodčího nálezu pravomoc.**
- **Rozsudek ze dne 4.9.2013, sp. zn. 23 Cdo 3896/2012**
- **Neplatnost rozhodčí smlouvy je namíste posuzovat z úřední povinnosti, i když námitka neplatnosti rozhodčí smlouvy ve smyslu § 31 písm. b) zákona o rozhodčím řízení nebyla řádně v rozhodčím řízení uplatněna, pouze v případě, že se jednalo o vztah mezi podnikatelem a spotřebitelem.**
- **Rozsudek ze dne 1.6.2016, sp. zn. 23 Icd 19/2015**
- **Promlčecí doba v obchodněprávním vztahu přestává běžet zahájením rozhodčího řízení, i když rozhodčí smlouva je neplatná.**
- **Rozsudek ze dne 30.6.2016, sp. zn. 29 Icd 41/2014**
- **Dokud exekuční soud v exekučním řízení, případně insolvenční soud v incidenčním sporu neurčí (neuveče v důvodech svého rozhodnutí), že rozhodčí nález nemá žádné právní účinky,**

jelikož byl vydán mimo rámec pravomoci rozhodce, je nutno posuzovat promlčení nároků z něj plynoucích jako u rozhodčího nálezu, jenž takovou vadou netrpí.

- [Rozsudek ze dne 23. 8. 2016, sp. zn. 23 Cdo 5761/2015](#)
- K návrhu na zrušení rozhodčího nálezu jsou legitimovány jen strany rozhodčího řízení, přičemž účastníky řízení před soudem jsou strany původního řízení před rozhodci.
- K návrhu na zrušení rozhodčího nálezu tak není legitimována ani manželka účastníka rozhodčího řízení, i když v rozhodčím řízení bylo rozhodováno o dluhu ze závazku, který byl uzavřen za trvání manželství tímto účastníkem a který tvoří společné jmění manželů.

- [Rozsudek ze dne 6.9.2016, sp. zn. 23 Cdo 5728/2015](#)
- Vedlejší účastník nemůže vznést námitku nedostatku pravomoci rozhodčího soudu, zakládající se na neplatnosti rozhodčí smlouvy po uplynutí propadné lhůty, kterou má hlavní účastník rozhodčího řízení, jenž ji může vznést nejpozději při prvním úkonu v řízení, týkající se věci samé. Vedlejší účastník, vystupující v rozhodčím řízení na straně jednoho z účastníků, nemá legitimaci k podání žaloby na zrušení rozhodčího nálezu.
- Rozsudek ze dne 6.9.2016, sp. zn. 23 Cdo 2136/2016
- V případě, že rozhodčí řízení se zahajovalo doručením rozhodčí žaloby na adresu Asociace rozhodců ČR, která jmenovala rozhodce, bylo možno i námitku neplatnosti rozhodčí smlouvy učinit na této adrese.

Odnětí možnosti jednat před rozhodcem

- [Rozsudek ze dne 25.4.2007, sp. zn. 32 Odo 1528/2005](#)
- V rozhodčím řízení podle zákona č. 216/1994 Sb. se přiměřeně použijí ustanovení § 118a o. s. ř.

- [Rozsudek ze dne 31.1.2012, sp. zn. 23 Cdo 2950/2010](#)
- Při posuzování toho, zda byla straně v rozhodčím řízení poskytnuta možnost věc před rozhodci projednat, musí soud zkoumat, zda v konkrétním rozhodčím řízení s přihlédnutím ke všem okolnostem případu byla straně rozhodčího řízení poskytnuta dostatečná možnost k uplatnění jejích procesních práv a rovněž zda se procesním postupem rozhodčího soudu jedna ze stran nedostala do nerovného postavení vůči druhé straně.

- [Rozsudek ze dne 27.2.2013, sp. zn. 23 Cdo 2016/2011](#)
- Jestliže rozhodce v rozhodčím řízení neposoudí obranu žalovaného, jíž uplatňuje svou pohledávku k započtení proti uplatněné pohledávce žalobce, věcně, tj. zda došlo v důsledku tohoto úkonu k zániku (částečnému zániku) pohledávky žalobce, s odůvodněním, že k tomuto posouzení nemá rozhodce pravomoc, odnímá tím účastníku možnost věc před rozhodci projednat.